

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

М.З.Н.

Мала академія наук
України під егідою
ЮНЕСКО

Національний
технічний університет
ДНІПРОВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА
1899

Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національний центр «Мала академія наук України»
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Київський національний університет
будівництва і архітектури
Національний університет «Запорізька політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Національний університет «Львівська політехніка»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ХVІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА
НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

09 – 12 грудня 2025 року
Полтава

6. Пильтяй О. Використання здоров'язберігаючих технологій як фактор формування культури здорового способу життя на уроках технологій // *Адаптивне управління: теорія та практика. Серія "Педагогіка"*. — 2024..

7. Рибалко Л.М. (ред.) *Технології здоров'язбереження: теорія і практика: колективна монографія*. — Полтава : НУПП, 2022..

8. Усатова І.А. *Формування готовності майбутніх учителів до реалізації здоров'язбережувальних технологій : навч.-метод. посіб.* — Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2014. — 128 с.

9. *Health-preserving: Innovative technologies in the professional educational training of higher education students in Ukraine in the conditions of war* // *Wiadomości Lekarskie*. — 2025.

10. *Virtual Exchange in Global Health: an innovative educational approach to foster socially responsible overseas collaboration* // *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. — 2021.

УДК 373.2/.3:159.9

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД
РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
ЗАСОБОМ БІЗІБОРД**

Клевака Л.П., к. пед. н., доцент, Гресь К.О.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

fcs.klevaka@nupp.edu.ua

Актуальність проблеми. Сучасна система дошкільної освіти орієнтована на всебічний, гармонійний розвиток дитини раннього і дошкільного віку відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти (2021) [1], який наголошує на необхідності створення умов для сенсорного, моторного, когнітивного, емоційного та соціального розвитку дітей. У цьому контексті зростає потреба у застосуванні інноваційних, безпечних і природовідповідних засобів розвитку, які сприяють активній взаємодії дитини з предметним світом. Одним із таких засобів є бізіборд – багатофункціональна сенсорна панель, спрямована на стимулювання пізнавальної та моторної активності дитини.

Мета: обґрунтувати роль бізіборда як засобу стимулювання сенсомоторного, когнітивного, мовленнєвого та емоційно-особистісного розвитку.

Результати дослідження. В останні десятиліття у світовій педагогічній практиці спостерігається тенденція до активного використання сенсорних та розвивальних панелей (бізібордів) для підтримки раннього розвитку дітей. Цей засіб ґрунтується на ідеях: сенсомоторної теорії розвитку Ж. Піаже, що підкреслює важливість предметних дій як основи формування інтелекту; культурно-історичної теорії Л. Виготського, яка пояснює роль середовища й інструментів діяльності у становленні психічних функцій; теорії сенсорної інтеграції А. Айрес, що описує вплив різних сенсорних стимулів на розвиток нервової системи; концепції діяльнісного підходу (Л. Леонтьєв, О. Запорожець), де провідною є предметно-практична діяльність.

Бізіборд як дидактичний матеріал поєднує в собі сенсорні, моторні, когнітивні та пізнавальні стимули, що робить його універсальним засобом підтримки природного розвитку дитини [3, с. 164].

Особливо актуальним використання бізібордів є у роботі з дітьми раннього віку (1–3 роки), для яких провідною діяльністю виступає маніпулятивна та предметно-ігрова діяльність. У цей період активно формується сенсорна сфера, дрібна моторика, просторове та причинно-наслідкове мислення, а предмети й інструменти виступають основним джерелом пізнання. Бізіборд, що поєднує елементи побутових предметів, різні текстури, механізми,

кольори й форми, забезпечує природний розвиток дитини через діяльність «рука–предмет», яка є фундаментом становлення мозкових зв'язків.

У ранньому віці бізборд сприяє: формуванню дрібної моторики (перемикачі, кнопки, шнурівки); тактильній стимуляції (різні фактури, матеріали); просторовій координації та контролю рухів; розумінню причинно-наслідкових зв'язків («натиснув – з'явився звук», «відкрив – побачив»); розвитку уваги, пам'яті, наочно-дійового мислення; формуванню самостійності та впевненості у власних діях; отриманню позитивного емоційного досвіду успішних дій; стимуляції використання перших слів через коментування дій; розвитку пасивного та активного словника.

У дошкільному віці (3–6 років) бізборд виконує іншу, не менш важливу функцію – розвивальну, корекційно-навчальну та креативну. Застосування бізбордів дозволяє розширювати пізнавальні інтереси, формувати елементи дослідницької компетентності, удосконалювати логічне мислення, сенсомоторний контроль, самостійність, наполегливість та навички дрібної моторики, що безпосередньо пов'язані з розвитком мовлення та підготовкою до навчання у школі. У роботі з дітьми з особливими освітніми потребами бізборди виступають інструментом сенсорної інтеграції та зниження тривожності.

У дошкільному віці бізборд продовжує відігравати значущу роль, але завдання стають складнішими: тренування логіки, елементарного аналізу та класифікації; розвиток операційного мислення (порівняння, встановлення відповідностей); формування вміння зосереджуватися; вправління у дрібній моториці – підготовка руки до письма; розвиток довільності та планувальної діяльності; виконання завдань у парі або групі; коментування, обговорення способів розв'язання ігор; формування витривалості, цілеспрямованості; розвиток самоконтролю та регуляції поведінки.

Педагогічними умовами ефективного використання бізборда є: створення розвивального середовища, яке включає доступність, безпечність і варіативність сенсорних панелей; відповідність змісту бізборда віковим особливостям дітей раннього та дошкільного віку; педагогічний супровід, коли дорослий не втручається у гру, але спрямовує діяльність дитини, ставить відкриті запитання, пропонує нові способи дій; поступовість ускладнення завдань; індивідуалізація роботи через урахування сенсорних потреб, темпу та стилю пізнання кожної дитини; інтеграція з іншими видами діяльності (гра, мовлення, сюжетно-рольові ситуації, конструювання); регулярність використання – включення в щоденну освітню діяльність як засобу самостійної гри та цілеспрямованих занять [2].

Висновки. Бізборд є ефективним засобом психолого-педагогічного супроводу розвитку дітей раннього та дошкільного віку. За умови правильного підбору матеріалів, безпечності конструкції та педагогічного супроводу бізборд може стати одним із провідних інструментів розвитку дітей.

Література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (2021). Наказ МОН № 33 від 12.01.2021 року. URL: <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/79142/>
2. Буркова, Ю. (2018). Бізборд – розвивальна дошка для дітей. *Дошкільне виховання*, 5, 24-26.
3. Сидоренко, О. П. (2022). Психолого-педагогічний супровід розвитку дітей раннього віку засобом бізборд. *Дошкільна освіта у сучасному соціокультурному просторі*, 6, 163-167.